ZAMAN ONLINE
İNTERNETİN İLK TÜRK GAZETESİ

Türk şirketi, Kuzey Irak'ta ABD'li ortakla petrol çıkaracak

Türk petrol şirketi Pet Oil, Kuzey Irak'ın zengin petrol rezervi tespit ettiği Kifri bölgesinde, ABD'li bir şirketle ortak petrol çıkaracak.

Eskiden açılmış bazı kuyulardan sızan petrolün boşa aktığı Kifri'de ilk kuyu önümüzdeki ay açılacak. Pet Oil'in patronu Güntekin Köksal, ikinci bir Kerkük keşfetmek üzere olduklarını ifade ederek, "Buradan milyarlarca varil petrol bekliyoruz." dedi.

Pet Oil, ilk etapta 10 milyon dolarlık bir yatırımla Kifri'nin Pulkhana sahasında üretime başlayacak. Ocak 2003'te zamanın Kuzey Iraklı Kürt lideri, şimdiki Irak Devlet Başkanı Celal Talabani ile anlaşma imzalayarak Kifri'de petrol arayan Köksal, işgalden sonra Amerikan şirketi Private'la ortaklık kurarak yola devam etme kararı aldı ve Teksaslı orta ölçekli şirket ile yüzde 50'şer hisseli bir ortaklık kurdu. Köksal, niye bir Amerikan şirketiyle ortaklık kurduğunu şöyle açıkladı: "Biz bütün gücümüzle, bütün varlığımızla girsek dahi maddi olarak yetişemiyoruz. Dolayısıyla bir Amerikan şirketi bulduk. Dedik ki: 'Arkadaş yüzde 50'sini sana verelim, yüzde 50'sini de biz götürelim. Sen de bize 3-5 kuruş ver bizim yüzde 50'mize.' Şimdi projeye bu Amerikan şirketiyle devam ediyoruz."

Güntekin Köksal'ın açıklamasına göre, Pet Oil ve Private'ın petrol kuyusu açacağı bölgenin jeolojik etütleri tamamlandı. Milyarlarca varillik rezerv tespit edildi. 100 kilometre uzunluk ve 15 kilometre genişliğe sahip zonda 2 bin ile 2 bin 400 metrelerde petrol çıkması bekleniyor. Daha önce bölgede açılan 7 kuyudan 3'ünde petrol çıktı. Ancak bunlar işletilemeyerek terk edildi. Köksal ise yerin altındaki her katmanda ayrı bir petrol rezervi keşfettiklerini ifade ediyor. Bölgede halen yeryüzüne petrol sızıntısı mevcut. Köksal, bu sızıntıların büyüklüğü karşısında 'dere gibi akıyor' tabirini kullanıyor.

Güntekin Köksal, Kuzey Irak'taki faaliyetleri için DSP başta olmak üzere gelen her hükümetten ve Genelkurmay'dan destek aldığını söyledi. Talabani, devlet başkanı olduktan sonra da Köksal ve ekibiyle bir araya geldi. İşgalden önce Köksal'ı bölgeye getiren Talabani, bu görüşmede Irak devlet başkanı olarak Pet Oil'e Kifri'de petrol çıkarması için verdiği desteği sürdüreceğini bildirdi. Pet Oil, ağustos ayında da Yemen'de Avustralyalı ve Yemenli bir şirket ile petrol aramaya başlayacak. Yemen'deki sahadan da umutlu olan Köksal, oluşturulan konsorsiyumda Pet Oil'in yüzde 38, Avustralyalı şirketin yüzde 58 ve Yemen milli petrol şirketinin de yüzde 6 payı bulunduğunu açıkladı. Pet Oil, Yemen'e 3 yılda 9,5 milyon dolar yatıracak. Çalışmalar, önümüzdeki ay Sana'daki imza töreninin ardından başlayacak. Pet Oil, Yemen'den sonra Angola ve Sudan'da da petrol çıkarmak için görüşmeler yapıyor.

Pet Oil, yurtiçinde de iki ayrı yerde petrol arıyor. Suriye sınırındaki Kamışlı petrol sahasının devamı olan noktadaki 500'er metrekarelik iki sahada petrol arama ruhsatı alan firma, ayrıca Sinop sahiline yakın noktalarda petrol araştırması yapıyor.

Kızıl milyarder, Orta Asya'da petrol sahaları alıp işletti

74 yaşındaki Güntekin Köksal'ın firması, 1970'lerde Sovyetler Birliği'nde inşaat faaliyeti yürüten tek Türk şirketiydi. Rusların Türkiye'de kurduğu fabrikaları da birlikte inşa etti. Sovyetler Birliği ile olan ticari ilişkilerinden dolayı 'Kızıl milyarder' olarak anıldı. Her ne kadar inşaatla ilgilense de asıl işi petrol oldu. Avusturya Leoben Üniversitesi'nden 1957'de maden mühendisi, daha sonra Petrol Mühendisliği fakültesinden yüksek mühendis olarak mezun oldu. 1959'da girdiği Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın çeşitli kademelerinde 1974'e kadar çalıştı. TPAO'dan ayrıldıktan sonra inşaat ve turizmle uğraştı. 1990'da kendi şirketi Pet Oil'i kurdu. Aynı yıl Turgut Özal'ın da yardımıyla Azerbaycan'da petrol sahaları elde edip üretime başlayan ilk şirket oldu. Kazakistan'da petrol sahaları aldı ve işletti. 14 yıl kaldığı Azerbaycan'daki sahaları Amerikalı şirketlere sattı. Kazakistan'daki hisselerini TPAO'ya devredip Kuzey Irak'a odaklandı.

04.07.2005
İbrahim Balta
İstanbul